AIŠKINAMASIS RAŠTAS

ŠV. M.MARIJOS NEKALTO PRASIDĖJIMO PARAPIJOS DIEVO GAILESTINGUMO BAŽNYČIOS KONKURSINIS PASIŪLYMAS

1. IDĖJOS APIBŪDINIMAS

Šv. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos Dievo gailestigumo bažnyčia, laidojimo namai, socialinių paslaugų centras ir klebonija (toliau vad. kompleksas) projektuojama Šiaulių miesto pietvakarinėje dalyje. Urbanistinę ir architektūrinę idėjas padiktavo kontekstas ir užsakovų suformuluota funkcinė programa.

1.1.URBANISTINIS ASPEKTAS (teritorija)

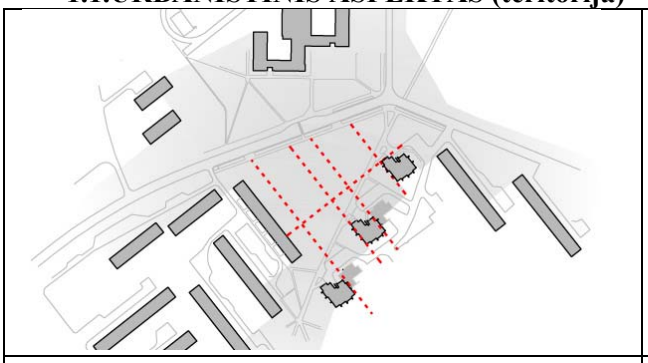

1 pav. Esamas erdvinis karkasas ir struktūra

2 pav. Siūlomas naujas užstatymas

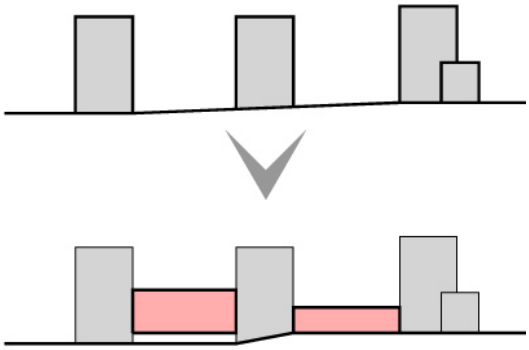

3 pav. Naujo užstatymo įterpimas

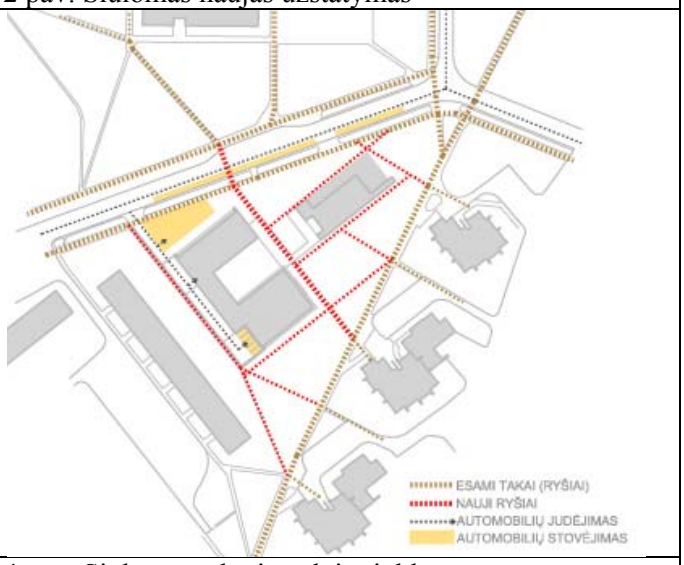

4 pav. Siūlomas takų ir erdvių tinklas

Teritorijai būdingas laisvas užstatymas, urbanistinis mastelis stambus. Atsižvelgiant į esamą užstatymo pobūdį ir esamą užstatymo struktūrą (dvylikaaukščių pastatų išsidėstymą, 1 pav.), esamus vizualinius ryšius, siūloma teritoriją užstatyti, kaip pavaizduota 2 ir 3 pav. Naujas užstatymas įterpiamas esamo užstatymo struktūros kontūruose. Išlaikoma esama užstatymo kryptis. Pagrindinė erdvė (aikštė, turinti vienyti visas funkcijas) savaime randasi komplekso centrinėje dalyje. Bažnyčia, kiap akcentas turi atsirasti arėiau sankryžos, o kitos funkcijos – arčiau esamo penkiaaukščio daugiabučio. Kadangi užstatymas suformuotas atsižvelgiant į esamą situaciją, tai takų (ryšių) sistema komplkeso viduje savaime gerai integruojasi į esamą ryšių ir takų sistemą (4 pav.), stipriai susieta esamas pagrindinis pėsčiųjų takas, ryšiai nuo mokyklos per pėsčiųjų perėją ir vidiniai komplekso takai (centrinė komplekso erdvė tampa jungtimi). Ūkinis patekimas numatomas iš gatvės pusės ir veda į sklypo gilumą, kur naumtomas nedidelis parkingas klebonijai ir socialinių paslaugų centrui. Laidojimo namai randasi arčiau gatvės, kadangi čia patogiausias susisiekimas, čia numatoma ir parkavimo aikštelė. Socialinių paslaugų centras – sklypo gilumoje, arčiau daugiabučių, t.y. „arčiau žmonių“, kur mažiau automobilių, daugiau žalumos. Šalia socialinio paslaugų centro numatomos vaikų žaidimo aikštelės. Tarp bažnyčios, esamų daugiabučių ir socialinių paslaugų centro numatoma palikti visus esamus medžius, - tai tarsi esamo vietos identiteto ir kartu gamtos išsaugojimas (bažnyčia žalumoje). Tarp socialinių paslaugų centro ir laidojimo namų numatoma klebonija, turinti atkirą uždarą kiemą, kuris reikalui esant (švenčių metu) gali susijungti su centrine komplekso erdve. Sklype yra žymus reljefo peraukštėjimas, kuris panaudojamas funkcijų atkyrimui (atskiros funkcijos numatomos skirtinguose lygiuose) ir kartu centrinės erdvės kūrimui. Ši amfiteatrinė erdvė yra vienijanti komplekso centrinė erdvė su laiptais priešais bažnyčią, kur galima prisėsti, bendrauti. Tai viešoji ir interaktyvi erdvė, kuri simbolizuoja pačios bažnyčios atvirumą pasauliui, čia gali žaisti vaikai, vykti vestuvės, krikštynos, malda po atviru dangumi, bažnytinės šventės (čia gali susėsti apie 2-3 šimtus žmonių), ar tiesiog jaunimo bendravimas po pamokų ir pan. Ši erdvė numatyta optimalaus dydžio – ne per didelė, psichologiškai jauki. Didžiausias aukštingumas numatomas bažnyčiai – apie 24 m., kiti pastatai

planuojami žemesni, kad būtų patogu negalią turintiems žmonėms (po 2 aukštus, laidojimo namai 7m, soc paslaugų centras 9,5m).

1.2.ARCHITEKTŪRINIS ASPEKTAS

Kompleksas projektuojamas, siekiant vientisumo. Formas padiktavo kontekstas – kompleksą sudaro trys girežtai išdėstyti pastatų tūriai, kurie yra monumantalūs, griežtų geometrinių formų, minimalistinės stilistikos, atkartojantys užstatymo siluetą. Monumentalumas visad buvo būdingas bažnyčių architektūrai. Laidojimo namai savaime reikalauja lakoniškos, ramesnės architektūrinės išraiškos, nes žmonės čia renkasi ne pažiūrėti aplinkos, o susikaupti, todėl aplinka turi nuraminti ir leisti susikaupti. Trauką į laidojimo namų ir bažnyčios pastatus sukuria konsolės, platūs vitražiniai langai, prastumti tūriai, įgilėjimai. Bažnyčia yra pakelta nuo žemės, arčiau dangaus. Paprastesnė, lakoniška forma įgalina optimizuoti statybos darbus ir statybos technologiją. Kiekviename pastate yra tarpaukštinės erdvės, panaudota daug stiklo (vitražinio, paprasto ir dengto medinėmis žaliuzėmis), kas leidžia susilieti su aplinka. Bažnyčios viduje panaudotas unikalus interjero sprendinys – viduje kupolas suformuojamas iš atskirų kabančių elementų (matiškai blizgaus metalo arba matinio stiklo). Taip sukuriama kupolo iliuzija, nes pats kupolas nėra aiškus tūris, o yra suvokiamas žiūrovo akyse kaip iš skirtingų elementų sudarytas erdvinis modulis. Tai yra begalybės, Dievo gailestingumo simbolis, ir kartu sukuria sklendimo į dangų iliuziją. Taip pat bažnyčioje yra panaudota vitražinis stiklas (tai gali būti ir skirtingai matintas stiklas), kurio šviesa būtų netiesioginė, išsklaidyta, sukurtų pamaldžią ir paslaptingą atmosferą. Šviesa bažnyčioje visada simbolizavo Dievą, sukurdavo intymią atmosferą, nes toks yra santykis su Dievu. Už bažnyčios altoriaus (altorius randasi šiaurės rytinėje dalyje) yra didelis kryžiaus formos langas, kurio šviesa yra išsklaidoma ir į bažnyčios erdvę patenka tik netiesioginė šviesa.

2. FUNKCIJA

Bažnyčia projektuojama arčiau sankryžos, kaip lokalus akcentas ir susideda iš 2 lygių – apatiniame yra vestibiulis, zakristija, raštinė, knygynas, liturginių reikmenų sandėlis, puošybinių reikmenų sandėlis ir kitos patalpos (techninės, WC, koridoriai). Į šias patalpas galima patekti tiesiogiai iš lauko nuo gatvės pusės. Viršutiniame lygyje, kuris susideda iš kelių aukštų, yra numatoma bažnyčios pagrindinė erdvė, krikštykla, presbiterija, klausyklos, paslėptos bažnyčios šonuose ir laiptinės, jungiančios su žemesniu aukštu (su zakristija, liturginių reikmenų sandėliais). Antrame bažnyčios aukšte numatomi balkonai su repetisijų kambariu, skirtu repetuoti prieš bažnytines pamaldas.

Laidojimo namai yra arčiau Lieporių gatvės, susideda iš kelių lygių, nors didžioji erdvės dalis yra tarpaukštinė. Pirmame lygyje (pagrindinis patekimas iš gatvės pusės) numatomas vestibiulis, dvi šarvojimo salės, kelių aukštų gėlių ir karstų parduotuvė (patekimas iš aikštės pusės ir iš pastato vidaus), pagalbinės patalpos (WC, koridoriai, sandėlis), palaikų parengimo patalpa. Karstai ir mirusieji atgabenami pro ūkinį įvažiavimą, tada jie nuplaunami ir aprengiami, vežami į šarvojimo sales. Antrame aukšte numatomos pagalbinės patalpos ir virtuvėlės (prie salių virtuvėlių atsisakyta dėl higieninių sumetimų ir triukšmo).

Klebonija projektuojama komplekso gilumoje, centrinėje dalyje, ji talpinama viename aukšte (komplekso atžvilgiu tai yra antras lygis), klebonijos patalpų viduryje randasi vidinis klebonijos kiemas, kuris gali būti panaudojamas įvairių švenčių, parodų metu. Į kleboniją galima patekti nuo bažnyčios pusės per numatomus mobilius vartus (pėsčiomis) arba su mašina per ūkinį įvažiavimą. Ūkinio įvažiavimo gale numatoma 5 vietų automobilių stovėjimo aikštelė, iš čia yra durys į kleboniją. Klebonijoje projektuojamos šios patalpos: vestibiulis, svetainė su valgomuoju, virtuvė, šeimininkės butas, klebono, vikaro butai, svečių kambariai, sporto salė, pagalbinės patalpos (WC, sandėliai, skalbyklos).

Socialinių paslaugų centras projektuojamas sklypo pietvakarinėje dalyje, arčiau daugiabučių, t.y. arčiau žmonių ir žalumos, arčiau pagrindinio pėsčiųjų tako, šalia numatomos vaikų žaidimo aikštelės. Pirmame lygyje numatomas vestibiulis su valgykla (pagrindinė vidinė erdvė), darbuotojų patalpos, ūkvedžio ir sodininko patalpos, valytojos patalpa (galima ir techninė patalpa), o antrame lygyje (su pirmuoju lygiu jie sujungti tarpaukštine erdve, kuri yra apšviesta stoglangiu) numatomas bendras vestibiulis, karito centras, šeimos, vaikų su negalia, katechetinis, apaštalavimo, vaikų užimtumo centrai, skalbykla. Į pastatą patenkama iš pagrindinės erdvės pusės ir nuo daugiabučių pusės, ūkinis patekimas – iš galinės pusės (ten pat ir patekimas klebonijai). Ūkinis patekimas visiškai atskirtas nuo supančios aplinkos.

Įvairus funkcinis komplekso panaudojimas:

1. Procesijos vyksta aplink bažnyčią numatytais takais 2. Pamaldos gali vykti bažnyčios viduje, arba aikštėje, arba netgi klebonijos kiemelyje 3. Krikštynos, vestuvės vyksta bažnyčios viduje, sveikinimai – aikštėje. 4. Laidojimas vyksta laidojimo namuose. Jeigu tuo pat metu vyksta vestuvės, funkcijos nesusipainioja, nes laidotojams skirta tik aikštelė priešais laidojimo namus. 5. Aikštėje gali įvairios šventės, organizuojamos parodos, pasirodymai (amfiteatrinėje erdvėje visad puiku stebėti įvairius renginius).

3. TECHNO – EKONOMINIAI RODIKLIAI

Sklypo rodikliai

2.1 Sklypo plotas 7759,39 m²,
2.2. Sklypo užstatymo plotas 2245,9 m²,
2.3. Sklypo užstatymo intensyvumas 37 %,
2.4. Sklypo užstatymo tankumas 29 %;

Statinių rodikliai:

Bažnyčia: Bendrasis plotas 780,33 m² Pagrindinis plotas 504,68 m², Pagalbinis plotas 275,65 m², Pastato tūris 11900 m³, Aukštų skaičius 3 vnt., Pastato aukštis 24 m; **Laidojimo namai:** Bendrasis plotas 634,50m² Pagrindinis plotas 553,13m², Pagalbinis plotas 81,37 m², Pastato tūris 3470 m³, Aukštų skaičius 2 vnt., Pastato aukštis 7 m;	**Klebonija:** Bendrasis plotas 430,62m² Pagrindinis plotas 382,68 m², Pagalbinis plotas 47,94m², Pastato tūris 1790 m³, Aukštų skaičius 1 vnt., Pastato aukštis 4 m; **Soc. Paslaugų centras** Bendrasis plotas 1009,89 m² Pagrindinis plotas 905,92 m², Pagalbinis plotas 102,97m², Pastato tūris 5955 m³, Aukštų skaičius 2 vnt., Pastato aukštis 9,5 m;

Bendrieji statinių rodikliai:

Bendrasis plotas 2846,34 m²
Pagrindinis plotas 2346,41 m²,
Pagalbinis plotas 500 m²,
Pastatų tūris 23115 m³,
Aukštų skaičius (maksimalus) 3 vnt.,
Pastato aukštis (maksimalus) 24 m;

4. MEDŽIAGIŠKUMAS

Bažnyčios apdailai naudojamas medis, vitražinis, matintas stiklas ir betonas. Laidojimo namams naudojamas betonas arba akmens masės plokštės, vitražinis stiklas. Socialinių paslaugų centro apdailai naudojamas stiklas, medinė apdaila (ažūras). Genplano tvarkymui – akmens masės plokštės, mediniai suolai, svarbus tampa apšvietimas (po suolais, ties laiptais, po bažnyčios tūriu).

5. KONSTRUKCIJA

Laidojimo namų pamatai – juostiniai, sienos – blokeliai, perdangos monolitinės, soc. paslaugų centre – pamatai gręžtiniai arba juostiniai, laikančiosios konstrukcijos - gb kolonos ir monolitinės perdangos, bažnyčioje pamatai kaltiniai poliai arba juostiniai seklieji, sienos gb kolonos, dalis – monolitas, perdangos monolitinės, dalis konstrukcijų metalinės (po stiklu). Stiklui laikyti naudojami vidiniai metaliniai rėmai.

6. ETAPIŠKUMAS

Siūloma pirmiausia statyti laidojimo namus, tada – socialinių paslaugų centrą su klebonija. Taip urbanistiškai jau būtų suformuotas aiškus darinys, kuris įsilietų į aplinką. Trečiu etapu gali būti statoma bažnyčia ir baigiami įrengti laiptai, sutvakoma aplinka.

7. PROJEKTUOJAMO KOMPLEKSO SKAIČIUOJAMOSIOS KAINOS NUSTATYMAS:

Nr.	Dalis	Mato vnt.	kaina lt.
1.	Sklypo sutvarkymo dalis su įvažiavimais į sklypą	5513 m²	500 000
2.	Bažnyčios statinio skaičiuojamoji statybos kaina	780,33m²	3 300 000
3.	Socialinio paslaugų centro statinio skaičiuojamoji statybos kaina	1009,89m²	2 000 000
4.	Klebonijos statinio skaičiuojamoji statybos kaina	430,62m²	830 000
5.	Laidojimo namų statinio skaičiuojamoji statybos kaina	634,50m²	1 270 000
6.	Visų sklype projektuojamų statinių ir sklypo sutvarkymo dalies skaičiuojamoji statybos kaina (objektų suma) su visomis pridėtinėmis statybos kainos nustatymo išlaidomis		7 900 000
	Iš viso:		7 900 000